

תזכיר חוק

א. שם החוק המוצע

חוק הכניסה לישראל (תיקון מס' ...), התשע"ב-2012

ב. מטרת החוק המוצע והצורך בו

במסגרת טיפולה של מדינת ישראל בנתינים זרים המגיעים לישראל, מתמודדות רשויות המדינה השונות הבאות עמם במגע במסגרת מילוי תפקידיהן (רשות האוכלוסין וההגירה (להלן – רשות האוכלוסין), משטרת ישראל, רשויות הביטחון וגופים ציבוריים שונים) עם הצורך לזהותם באופן מדויק, אמין ומהיר.

ככלל, אין למדינת ישראל מידע רב אודות נתינים זרים הנכנסים אליה והשוהים בה. הדברים נכונים במיוחד לגבי מסתננים, אשר מספרם בישראל עמד באפריל 2012 על כ- 60,000 איש, ואשר מגיעים לישראל, ככלל, ללא כל מסמכי זיהוי. על כן בהעדר מידע ביומטרי, ישנו קושי אינהרנטי בזיהוי אמין, מדויק ומהיר של אוכלוסיית הנתינים הזרים, ובייחוד לגבי מסתננים אשר המידע הביומטרי יהא לאמיתו של דבר המידע האובייקטיבי היחיד שיהיה אודותיהם.

היתרון בשימוש במאפיינים ביומטריים לצורך אימות או זיהוי בני אדם, מקורו בכך, שמידע ביומטרי הוא מידע שאדם "נושא" עמו באופן תמידי, המהווה חלק ממנו, ואינו משתנה באופן קיצוני לאורך זמן. זאת, לעומת מידע מזהה אחר, שכאמור אינו קיים לגבי נתינים זרים ואשר עלול להיות חשוף לשינויים ולתיקונים במרמה, עם יכולת מוגבלת לגילוי הזיוף. ואולם, בתכונה זו של הביומטריה טמונים גם סיכונים הכרוכים בהגנת פרטיותו של אדם, בין השאר בשל חוסר היכולת "לבטל" מידע ביומטרי לאחר שהופץ באופן בלתי הפיך. לפיכך, קובע התיקון המוצע הסדרים שמטרתם לשמור על פרטיות הזרים שמהם ניטלו אמצעי זיהוי ביומטריים, הסדרים לשמירה על כבוד האדם ועל פרטיותו של זר הניטלים ממנו אמצעים ביומטריים, הגבלות על בעלי הסמכויות לביצוע פעולות על פי התיקון המוצע, הוראות מיוחדות לעניין השמירה על המידע ועוד.

בהקשר זה יצוין כי בעקבות מתקפת הטרור בארצות הברית ב- 11 בספטמבר 2001, החלו מדינות מערביות, ובראשן ארה"ב, לדרוש זיהוי ביומטרי מזרים הנכנסים לתחומן. כך למשל, בארצות הברית קיים מאגר, הכולל מידע ביומטרי (תמונה וטביעת כל עשר האצבעות) של כל זר המבקש להיכנס לארצות הברית, והמידע מועבר בין היתר אף לגורמי אכיפת החוק; באיחוד האירופי ישנם מספר מאגרים ביומטריים אודות זרים, המשותפים למדינות האיחוד ועוד.

מטרת התיקון המוצע הינה לקבוע הסדר אשר יאפשר אימות זהות וזיהוי של נתינים זרים שאינם תושבי ישראל תוך שימוש באמצעים ביומטריים ובנתונים ביומטריים שיופקו מהם, כתנאי למתן אשרות ורישיונות ישיבה בישראל, ולצורך ביצוע הליכי הרחקה ומשמורת על פי חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן – החוק), ובכלל זה להסדיר את הפעולות הנלוות לכך: ניהול מאגר

מידע, הנפקת תעודות ביומטריות וכד'. כל זאת כדי לאפשר זיהוי וודאי ולמנוע הונאה, בין היתר על ידי הגשת בקשות למתן אשרות ורישיונות ישיבה בישראל באמצעות הצגת זהות כוזבת. סמכות זיהוי כאמור קנויה לרשות האוכלוסין כבר היום, מכוח הוראות סעיף 6 לחוק, ורשות האוכלוסין נוטלת ושומרת במאגר מידע ביומטרי אודות נתינים זרים. ברם, לצורך הסדרתם של שימושים נוספים במידע ביומטרי, לרבות בידי משטרת ישראל, רשויות הביטחון וגופים ציבוריים, בהתאם להוראות המגבילות המוצעות בתיקון החוק, נדרשים תיקוני החקיקה המובאים להלן.

ג. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים

התיקון המוצע קובע הוראות לעניין אופן הפעלה של מערכת המשלבת מידע ביומטרי באשרות או ברישיונות ישיבה בישראל, ובכלל זה הסמכתם של הגורמים הרלוונטיים ליטול אמצעי זיהוי ביומטריים, לשמור אותם במאגר ולעשות בהם שימוש לצורך מילוי הוראות חוק זה, וכן לבצע תיקון עקיף בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי), התשנ"ו-1996 (להלן – חוק סדר הדין הפלילי), על מנת לאפשר ביצוע השוואה בין המאגר לבין מאגר נתוני הזיהוי המשטרתי לצורך גילוי מתחזים ועבריינים אחרים.

ד. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה ועל תקנים במשרדי ממשלה

בשלב זה, מכיוון שמדובר במערכת קיימת, אין השפעה על תקציב המדינה ועל תקנים במשרדי ממשלה.

ה. להלן נוסח החוק המוצע

הצעת חוק הכניסה לישראל (תיקון מס'...), התשע"ב-2012

הוספת סעיף 1א 1. בחוק הכניסה לישראל, התשי"ב – 1952¹ (להלן – החוק), לאחר סעיף 1 יבוא –
1א. בחוק זה –

"אמצעי זיהוי ביומטריים", "אמצעים ביומטריים" – תמונת תווי הפנים ותמונות טביעות האצבעות של אדם, שניתן להפיק מהן נתוני זיהוי ביומטריים;

"ביומטרי" – מאפיין אנושי פיזיולוגי, ייחודי, הניתן למדידה ממוחשבת;

"גוף ציבורי" – גוף כהגדרתו בפסקה (1) להגדרה "גוף ציבורי" שבסעיף 23 לחוק הגנת הפרטיות;

"המאגר" – מאגר המידע לפי סעיף 10י;

"זר" – מי שאינו רשום במרשם האוכלוסין, כהגדרתו בחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה – 1965²;

"חוק הגנת הפרטיות" – חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981³;

"חוק להסדרת הביטחון" – חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח – 1998;

"חוק סדר הדין הפלילי" – חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי), התשנ"ו-1996⁴;

"נתוני זיהוי ביומטריים", "נתונים ביומטריים" – נתונים ביומטריים שהופקו מאמצעי זיהוי ביומטריים, שניתן לעשות בהם שימוש לצורך זיהוי או אימות זהותו של אדם באופן ממוחשב או ממוחשב בחלקו;

"רשויות הביטחון" – שירות הביטחון הכללי והמוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים.

תיקון סעיף 6 2. בסעיף 6 לחוק אחרי פסקה (2) יבוא –

¹ ס"ח התשי"ב, עמ' 354.

² ס"ח התשכ"ה, עמ' 270.

³ ס"ח התשמ"א, עמ' 128.

⁴ ס"ח התשנ"ו, עמ' 136; ס"ח התשס"ה, עמ' 480.

(3) לקבוע סוגי אשרות או רשיונות ישיבה, שנתינתם, הארכתם או החלפתם תהיה מותנית בנטילת אמצעי ביומטרי.

הוספת פרק שני א' 3. לאחר סעיף 10א יבוא-

פרק שני א': אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים ומאגר מידע

סימן א': נטילה והפקה לצורך מתן אשרה או רישיון ישיבה, הארכתם או החלפתם או לצורך הליכי הרחקה

הוספת סעיף 10ב 4. נטילת אמצעים 10ב (א) עובד משרד הפנים או עובד מדינה אחר ביומטריים

ששר הפנים הסמיכו לכך מוסמך לצורך מתן אשרה או רישיון ישיבה, הארכתם או החלפתם או לצורך קיום הוראות סעיפים 13, 13א, 13ב ו- 13 לחוק זה ליטול מזר אמצעי זיהוי ביומטריים ולהפיק מהם באופן אוטומטי נתוני זיהוי ביומטריים, לצורך אחד מאלה:

(1) לשם זיהוי או אימות זהותו;

(2) הכללה במאגר;

(3) הנפקת תעודה ביומטרית.

(ב) זר חייב לאפשר לעובד כאמור בסעיף קטן (א) ליטול ממנו אמצעי זיהוי ביומטריים לפי הוראות סעיף זה; סירב זר לנטילת אמצעי זיהוי ביומטריים כאמור, לא יינתנו לו אשרה או רישיון ישיבה.

הוספת סעיף 10ג 5. הנפקת תעודה 10ג (א) שר הפנים רשאי לקבוע כי לצורך זיהוי ביומטריים יונפקו מסמכי זיהוי הכוללים אמצעים ונתונים ביומטריים (להלן - תעודה ביומטרית) לזר.

(ב) תעודה ביומטרית תכיל, בנוסף לאמור בסעיף קטן (א), את שם בעל התעודה, תמונת תווי פניו של בעל התעודה, מספר מזהה ופרטים נוספים ששר הפנים יקבע בצו.

(ג) שר הפנים רשאי לקבוע בתקנות את תקופת תקפן של תעודות ביומטריות ומועדים לעדכון, להחלפתן ולפקיעת תקפן, והוא רשאי לעשות כן דרך כלל, או לסוגים לפי מועד הוצאתן של תעודות או גילם של בעליהן, או לפי מבחן אחר.

סימן ב': נטילה והפקה לצורך זיהוי ואימות זהות והכללה במאגר

הוספת סעיף 10ה 7. נטילת אמצעי זיהוי 10ה (א) בעלי התפקידים כמפורט להלן מוסמכים ביומטריים לצורך במסגרת מילוי תפקידם לפי דין ליטול מזר השוואתם המחזיק תעודה ביומטרית אמצעי זיהוי לאמצעים או ביומטריים, להפיק מהם באופן אוטומטי נתוני נתונים ביומטריים זיהוי ביומטריים ולהשוות את האמצעים או הנתונים כאמור לאמצעים או לנתונים שבתעודה הביומטריים הכלולים בתעודה ביומטרית :

(1) עובד משרד הפנים, ששר הפנים הסמיכו לכך ;

(2) שוטר ;

(3) סוהר ;

(4) עובד רשות הביטחון שראש רשות הביטחון הסמיכו לכך ;

(5) חייל כהגדרתו בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו – 1955, שהוסמך לכך לפי פקודות הצבא כהגדרתו בחוק האמור ;

(6) ממונה ביטחון או מאבטח, כהגדרתם בחוק להסדרת הביטחון, ששר הביטחון הסמיכם לכך ;

(7) איש משמר הכנסת כהגדרתו בחוק משכן הכנסת, רחבתו ומשמר הכנסת, התשכ"ח – 1968, שקצין הכנסת הסמיכו לעניין החוק ;

(8) עובד בגוף ציבורי, אשר שר הפנים בהסכמת שר המשפטים קבע בצו, לצורך ביצוע תפקידו ;

(9) בעלי תפקידים שאינם עובדי המדינה, אשר שר הפנים בהסכמת שר המשפטים קבע בצו, ומתקיים בהם אחד מאלה :

(א) מוסמכים לצורך מילוי
תפקידם לדרוש מאדם להזדהות
בפניהם ;

(ב) עומדים בתנאי סעיף 29א
לחוק מרשם האוכלוסין, לו היה
מדובר בתושב לפי חוק זה ;

וכן עובדים בקופת חולים לפי חוק ביטוח
בריאות ממלכתי, התשנ"ד - 1994⁵ ובבית
חולים לפי פקודת בריאות העם, 1940.

(ב) אמצעי זיהוי ביומטריים שניטלו לפי
הוראות סעיף זה ונתוני זיהוי ביומטריים שהופקו
מהם, לא ייאגרו באופן ממוחשב, מעבר לנדרש
לצורך השוואתם מול האמצעים או הנתונים
הביומטריים הכלולים בתעודה ביומטרית, ולצורך
העברתם למאגר לפי הוראות סעיף 10, והם
יימחקו אוטומטית מיד לאחר קבלת תוצאת
ההשוואה, אלא אם כן נדרשת השוואתם
לאמצעים או לנתונים שבמאגר לפי סעיף 10.

- הוספת סעיף 10¹⁰ 8. נטילת אמצעי זיהוי 10¹⁰ (א) בעלי התפקידים המנויים בסעיף 10¹⁰(1)-(5) ועובד המנוי בסעיף (8), אשר הוסמך לכך, מוסמכים במסגרת מילוי תפקידם לפי דין לצורך זיהוי או אימות זהות ליטול מאדם הנמצא בפניהם, אשר ישנו יסוד להניח כי הינו זר, אמצעי זיהוי ביומטריים, להפיק מהם באופן אוטומטי נתוני זיהוי ביומטריים ולהשוות את האמצעים או הנתונים כאמור לאמצעים או לנתונים הביומטריים הכלולים במאגר; ככל שניתנה לזר תעודה ביומטרית, תיערך השוואה מול המאגר אם הזר אינו נושא את התעודה שניתנה לו או שההשוואה מול התעודה העלתה אי התאמה.
- (ב) אמצעי זיהוי ביומטריים שניטלו לפי הוראות סעיף זה ונתוני זיהוי ביומטריים שהופקו מהם, לא ייאגרו באופן ממוחשב, מעבר לנדרש לצורך השוואתם מול המאגר, ולצורך הכללה במאגר כאמור בסעיף קטן (ג), והם יימחקו אוטומטית מיד לאחר קבלת תוצאת ההשוואה והכללה במאגר.
- (ג) עובד משרד הפנים, ששר הפנים הסמיכו לכך, רשאי להורות כי אמצעי זיהוי ביומטריים או נתוני זיהוי ביומטריים שהועברו למאגר לפי סעיף קטן (א), ייכללו במאגר.
- הוספת סעיף 10¹⁰ 9. נטילת אמצעי זיהוי 10¹⁰ (א) זר חייב לאפשר לעובד המנוי בסימנים א ו- ב ליטול ממנו אמצעי זיהוי ביומטריים לפי הוראות סימנים אלה; נטילת אמצעי זיהוי ביומטריים מאדם לפי סימנים א ו- ב תיעשה לאחר שנתבקשה הסכמתו לכך.
- נטילת אמצעי זיהוי 10¹⁰ ביומטריים תוך שימוש בכוח סביר

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) רשאי בעל תפקיד המנוי בסעיף 10ב(א), שהוסמך לכך, ובעל תפקיד המנוי בסעיפים 10ה(1) – (5) ליטול מאדם אמצעי זיהוי ביומטרי, תוך שימוש בכוח סביר, אף אם אותו אדם לא נתן את הסכמתו לנטילה, אם האדם נחזה להיות מעל גיל 14, והוא זר השוהה בישראל שלא כדין כאמור בפרק רביעי לחוק, או שקיים חשד כי הוא זר השוהה בישראל שלא כדין, וכן ממי שהוחלט כי אינו רשאי להיכנס לישראל לפי סעיף 10 לחוק, ובלבד שבעל התפקיד הזהירו בדבר הכוונה לעשות שימוש בכוח כאמור.

סימן ג': הסמכת עובד משרד החוץ

10ח. הסמכויות הנתונות לפי סעיפים 10ב, 10ה ו – 10ו לעובד משרד הפנים ששר הפנים הסמיכו לכך יהיו נתונות לעובד משרד החוץ ששר החוץ הסמיכו לכך, לגבי זר השוהה מחוץ לישראל ומבקש לקבל אשרה, שנתינתה מותנית בנטילת אמצעים ביומטריים לפי חוק זה.

10. סמכויות עובד משרד החוץ

סימן ד': שמירה על כבוד האדם ועל פרטיותו

10ט. נטילת אמצעי זיהוי ביומטריים, הפקת נתוני זיהוי ביומטריים והשוואתם לאמצעים או לנתונים ביומטריים שבתעודה ביומטרית או במאגר, לפי הוראות פרק זה, יבוצעו בדרך ובמקום שיבטיחו, ככל הניתן, שמירה על כבוד האדם ועל פרטיותו וימנעו פגיעה בהם במידה העולה על הנדרש.

11. שמירה על כבוד האדם ועל פרטיותו

(ב) מי שהוקנתה לו סמכות נטילה, הפקה, השוואה, הכללה במאגר או נטילה תוך שימוש בכוח סביר לפי הוראות פרק זה לא יעשה שימוש בסמכותו אלא לאחר שעבר הכשרה מתאימה.

סימן ה': מאגר האמצעים והנתונים הביומטריים לזרים

10י. מאגר אמצעים ונתונים ביומטריים

12. הוספת סעיף 10י

(א) שר הפנים או עובד מדינה ששר הפנים הסמיכו לכך רשאי לנהל מאגר, שבו יכללו, בין היתר, אמצעים ביומטריים אשר ניטלו לפי חוק זה ונתונים ביומטריים שהופקו מאותם אמצעים.

(ב) המאגר יהיה חסוי ולא יימסר ממנו מידע
אלא לפי הוראות חוק זה.

(ג) שר הפנים ימנה את מנהל המאגר כהגדרתו
בסעיף 7 לחוק הגנת הפרטיות.

סימן ו': העברת מידע שבמאגר

הוספת סעיף 10יא 13. העברת מידע מהמאגר
10יא על אף הוראות פרק ד' לחוק הגנת הפרטיות
והוראות כל דין אחר, העברת מידע ונתונים
מהמאגר מותרת בהתאם להוראות לפי חוק זה
בלבד.

הוספת סעיף 10יב 14. העברת העתק מהמאגר למשטרת
10יב (א) משטרת ישראל רשאית לקבל העתק
מהמאגר ולעשות בו שימוש לאחת מהמטרות
המפורטות להלן: ישראל

(1) לצורך חקירת עבירה מסוג פשע או
עוון, לרבות חקירה כאמור לצרכי חילוט
רכוש ולצורך הליך פלילי;

(2) לצורך מניעת ביצוע עבירות או
סיכולן;

(3) לצורך אימות או בירור זהותו של
אדם, לרבות גופה, שזהותו אינה ידועה או
מוטלת בספק;

(4) לצורך איתור נעדרים;

(5) לצורך סיוע לגופי חקירה מחוץ
לישראל בהתאם להוראות סעיף 11טז
לחוק סדר הדין הפלילי.

(ב) משטרת ישראל לא תמסור מידע שהועבר
אליה לפי הוראות סימן זה לכל גורם אחר.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב) ניתן להעביר מידע כאמור באותו סעיף קטן הנוגע לאדם מסוים לרשויות התביעה, לפרקליטות, לבית המשפט, למרכז הלאומי לרפואה משפטית, לרשויות הביטחון וכן לרשות אכיפה מחוץ לישראל למטרה מהמטרות המפורטות בסעיף 11טז לחוק סדר הדין הפלילי, ובלבד שלא יועבר מידע לגורמים כאמור, אלא אם כן המידע חיוני להם לצורך מילוי תפקידיהם.

הוספת סעיף 10 יג 15. העברת מידע מהמאגר לרשויות הביטחון וגישת הרשויות למאגר (א) רשויות הביטחון רשאיות לקבל מידע מהמאגר ותתאפשר להן גישה למאגר לצורך מימוש ייעודן ותפקידיהן; העברת המידע והגישה למאגר תהייה על פי כללים שייקבעו.

(ב) רשות ביטחון לא תמסור מידע שהועבר אליה לפי סעיף קטן (א) לכל גורם אחר על אף האמור בכל דין, למעט לגורם שנקבע בכללים.

הוספת סעיף 10 יד 16. העברת מידע מהמאגר לגוף ציבורי (א) לצורך זיהוי או אימות זהותו של אדם, רשאי שר הפנים לקבוע בצו באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, כי מידע המצוי במאגר יימסר לגוף ציבורי;

(ב) גוף ציבורי שקיבל מידע כאמור בסעיף קטן (א)

(1) לא יעשה בו שימוש אלא למטרה שלשמה נמסר לו, וכן לא יעבירו לאחר;

(2) ידאג לאבטחת המידע בהתאם לתקנות שייקבעו לפי הוראות סעיף 14(11) לחוק, ובהתאם להוראות אבטחת המידע עליהן יחליט מנהל המאגר.

סימן ז': שמירת סודיות, אבטחה, הגנה על פרטיות ומחיקה

הוספת סעיף 10 טו 17. שמירת סודיות והגבלת השימוש 10טו. אדם שהגיעו לידיו, תוך כדי מילוי תפקידו או במהלך עבודתו אמצעים ביומטריים שניטלו לפי חוק זה או נתונים ביומטריים שהופקו מהם לא ימסור ולא יגלה אותם לאחר ולא יעשה בהם כל שימוש, אלא לפי חוק זה ולצורך ביצוע תפקידו או לפי צו בית משפט.

הוספת סעיף 10טז 18. אבטחת מידע 10טז (א) אמצעים ונתונים ביומטריים הכלולים במאגר יישמרו בהתאם להוראות אלה:

(1) בדרך שתבטיח הגנה מפני דליפת מידע מהמאגר או פריצה אליו, וכן מפני העברה, חשיפה, מחיקה, שימוש, שינוי או העתקה בלא רשות כדין;

(2) בדרך שתמנע שימוש בהם בניגוד להוראות לפי חוק זה;

(3) בדרך שתבטיח הגנה על פרטיותם של הזרים שהאמצעים והנתונים כאמור מתייחסים אליהם.

(ב) כל פעולה המבוצעת במאגר תתועד באופן שיאפשר פיקוח ובקרה על אופן ביצועה, על מועד ביצועה ועל מבצע הפעולה.

(ג) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מההוראות לפי חוק להסדרת הביטחון ולפי חוק הגנת הפרטיות.

הוספת סעיף 10יז 19. מחיקת אמצעים 10 יז. מי שנהיה תושב, כהגדרתו בחוק הכללת אמצעי ונתונים ביומטריים זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי של מי שנהיה תושב ובמאגר מידע, התשי"ע – 2009⁶, האמצעים והנתונים הביומטריים המתייחסים אליו יימחקו מהמאגר.

הוספת סעיף 10יח 20. שמירת דינים לעניין 10יח. (א) אין בהוראות פרק זה כדי לגרוע מהוראות חומר חקירה וראיות בהליך פלילי ולעניין אבטחת מידע לפי כל דין לרבות פקודות משטרת ישראל כהגדרתן בפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א–1971⁷, לעניין החזקה, שמירה, העמדה לעיון או כל שימוש אחר, בחומר חקירה כמשמעותו בסעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב–1982⁸, או בראיות המוגשות, במסגרת ההליך הפלילי, לבית משפט.

⁶ ס"ח התשי"ע, עמ' 256.

⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 17, עמ' 390.

⁸ ס"ח התשמ"ב, עמ' 43.

(ב) אין בהוראות לפי פרק זה כדי לגרוע מהוראות לעניין אבטחת מידע לפי חוק להסדרת הביטחון.

הוספת סעיף 10 יט. 21. הוראת מעבר 10 יט. זר שניטלו ממנו אמצעי זיהוי ביומטריים והופקו מהם נתוני זיהוי ביומטריים לפני תחילתו של פרק זה, האמצעים והנתונים הביומטריים כאמור יועברו למאגר, והוראות פרק זה יחולו עליהם.

תיקון סעיף 14 22. בסעיף 14 לחוק אחרי פסקה (8) יבוא :

(9) אופן נטילת אמצעים ביומטריים לפי חוק זה, לרבות נטילה מקטינים, מקשישים ומאנשים עם מוגבלות ;

(10) דרכי פעולה במקרים שבהם לא ניתן ליטול מוזר אמצעי זיהוי ביומטריים לפי חוק זה, מסיבות בריאותיות או אחרות ;

(11) הוראות לעניין ניהול המאגר כמשמעותו בסעיף 10 י ודרכי השימוש בו והוראות לאבטחה בהתייעצות עם שר המשפטים.

תיקון עקיף לחוק 23. בחוק סדר הדין הפלילי לאחר סעיף 11 יד(א) יבוא :

סדר הדין הפלילי (2א) משטרת ישראל רשאית לערוך השוואה בין נתוני זיהוי שניטלו מכוח חוק הכניסה לישראל, התשי"ב – 1952, לבין נתוני זיהוי של חשודים, נאשמים, מורשעים או אסירים הכלולים במאגר, לצורך גילוי זהות של אדם.

דברי הסבר

לסעיף 1

לאור הצורך לאבחן בין השימוש שנעשה במאפיינים ביומטריים לצורך זיהוי מהימן של בני אדם, לבין השימוש במאפיינים ביומטריים על ידי רשויות חקירה, יש צורך בהגדרות מיוחדות להסדר המוצע. בהתאם להסדר המוצע האמצעים הביומטריים (דגימות ביומטריות – "Biometric Samples") הינן טביעות אצבעות סרוקות, באמצעות תהליך סריקה אופטי, ותמונת תווי פניו של הזר, באמצעות תהליך צילום. הנתונים הביומטריים, אשר יופקו מאמצעים אלה הינם "האופיינים" (features), באמצעותם מתבצעת ההשוואה הביומטרית (Biometric Match).

לסעיף 2

מוצע לעגן בחוק באופן מפורש את סמכותו של שר הפנים להתנות מתן אשרה או רשיון ישיבה למי שאינו רשום במרשם האוכלוסין, וכן להאריך או להחליף רשיונות כאמור, בנטילת אמצעי ביומטרי, ובכלל זה קביעת הנסיבות שבהן מתן, הארכה או החלפה יהיה מותנה בנטילה כאמור. הצורך בדרישה לשילוב מאפיינים ביומטריים נועד למנוע הונאה של רשויות המדינה בבקשות למתן אשרות או רשיונות ישיבה באמצעות הצגת זהות כוזבת, דבר העלול להוביל להערכה מוטעית של השיקולים הרלוונטיים למתן אשרה או רשיון, או שלילתם, מאותו אדם.

לסעיף 4

מוצע, כי שר הפנים יסמך את בעלי התפקידים שיהיו רשאים ליטול מזרים אמצעים ביומטריים ולהפיק מהם נתונים ביומטריים, לשם זיהוי או אימות זהות, הכללה במאגר והנפקת תעודה ביומטרית, וזאת לצורך החלטה בדבר מתן אשרות ורשיונות, וביצוע הליכי הרחקה. כמו כן קובע הסעיף כי חלה חובה על זר לאפשר נטילת אמצעים ביומטריים, וככל שסירב הזר לא יינתנו לו אשרה או רשיון ישיבה.

לסעיף 5

מוצע כי שר הפנים יהיה רשאי לקבוע, כי יונפקו לזר מסמכי זיהוי אשר יכללו מידע ביומטרי, סוג המידע שיישמר בתעודה ותקופת תוקפה, ככל שהדבר ייקל על זיהוי הזר על ידי הצגת תעודה אחידה המוכרת לרשויות בישראל במקום זיהוי הזר בתעודה שהונפקה על ידי מדינת מוצאו, דבר המקשה על רשויות המדינה לגלות תיעוד מזויף או תעודה שאינה של האדם המציג אותה.

לסעיף 6

מוצע לחייב זר לשאת עמו, בנוסף לדרכון, את התעודה הביומטרית, ככל שהונפקה לו, ולהציגה בפני עובד משרד הפנים, שוטר, פקח או בעלי תפקידים אחרים ששר הפנים יסמך לשם כך.

לסעיף 7

על מנת לאפשר אימות זהות במסגרת השימוש השוטף במידע הביומטרי, מוצע כי עובד משרד הפנים, שוטר, סוהר, עובד רשות ביטחון, חייל, ממונה ביטחון או מאבטח ואיש משמר הכנסת, יהיו רשאים, במסגרת מילוי תפקידם על פי דין, וככל שיחליט שר הפנים להורות על הנפקת תעודה ביומטרית, לבצע השוואה בין המידע הביומטרי הכלול בתעודה הביומטרית, לבין אמצעים ביומטריים שיינטלו מזר. בנוסף, מוצע לקבוע סעיף הסמכה אשר יאפשר הסמכה של עובד בגוף ציבורי וכן בעלי תפקידים שאינם עובדי מדינה לבצע בדיקות אימות זהות. ברם, הסמכה זו תינתן רק על פי צו שיקבע שר הפנים בהסכמת שר המשפטים, ובכל הנוגע לבעלי תפקידים שאינם עובדי מדינה, על פי צו כאמור ובכפוף למגבלות הקבועות בסעיף בנוגע לבעלי התפקידים האמורים.

עוד מוצע, כי השוואה לצורך אימות זהות, כאמור בסעיף זה, תיעשה בדרך שלא תאפשר יצירת מאגר ממוחשב של המידע הביומטרי ("מאגר משני"), וזאת בנפרד מהמאגר המנוהל על פי חוק זה, וכן כי המידע הביומטרי יימחק לאחר קבלת תוצאת ההשוואה, אלא אם כן נדרשת השוואה למאגר, כל זאת כדי למנוע הקמת מאגר נוסף אצל רשויות אחרות, וזאת לאור רגישות המידע הביומטרי.

לסעיף 8

על מנת לאפשר זיהוי ואימות זהות של זרים, מוצע, כי עובד המוסמך ליטול אמצעים ביומטריים לצורך החלטה בדבר מתן אשרות ורשיונות וכן עובד משרד הפנים, שוטר, סוהר, עובד רשות ביטחון, חייל ועובד בגוף ציבורי הקבוע בצו שיקבע שר הפנים בהסכמת שר המשפטים, יהיו רשאים, במסגרת מילוי תפקידם על פי דין, לבצע השוואה בין האמצעים הביומטריים שיינטלו מזר לבין המאגר. ככל שיחליט שר הפנים להורות על הנפקת תעודה ביומטרית תיערך השוואה מול המאגר כמוצע בסעיף זה אם הזר אינו נושא את התעודה שניתנה לו או שההשוואה מול התעודה העלתה אי התאמה.

עוד מוצע, כי השוואה כאמור בסעיף זה לצורך זיהוי ואימות זהות, תיעשה בדרך שלא תאפשר יצירת מאגר ממוחשב של המידע הביומטרי ("מאגר משני"), וזאת בנפרד מהמאגר המנוהל על פי חוק זה, וכן כי המידע הביומטרי יימחק לאחר קבלת תוצאת ההשוואה והכללה במאגר, כל זאת כדי למנוע הקמת מאגר נוסף אצל רשויות אחרות, וזאת לאור רגישות המידע הביומטרי.

בנוסף, מוצע לקבוע, כי עובד משרד הפנים שיוסמך לכך, יהיה רשאי להחליט כי אמצעים ונתונים שהועברו לפי סעיף זה לצורך השוואה מול המאגר על ידי הגורמים המוסמכים, ייכללו במאגר.

לסעיף 9

לאור סמכותו של שר הפנים לקביעת תנאים באשרות ורשיונות ישיבה על פי חוק זה חייב זר לאפשר נטילת אמצעים ביומטריים, ונטילה כאמור תתבצע לאחר שהתבקשה הסכמתו של הזר לכך. עם זאת, מקום שהזר סירב לנטילת אמצעים כאמור, יהיה רשאי בעל תפקיד שהוסמך לנטילת אמצעים ביומטריים לצורך החלטה בדבר מתן אשרות ורשיונות וכן עובד משרד הפנים, שוטר, סוהר, עובד רשות ביטחון וחייל, ליטול אמצעים ביומטריים תוך שימוש בכוח סביר לצורך הנטילה, וזאת לאחר מתן אזהרה בדבר הכוונה לעשות שימוש בכוח כאמור. סמכות הנטילה תוך שימוש בכוח סביר תופעל רק לגבי זר שנחזה להיות מעל גיל 14, השוהה בישראל שלא כדין או שקיים חשד ששוהה שלא כדין, או שכניסתו לישראל סורבה על פי החוק.

לסעיף 10

מוצע, כי הסמכויות שנקבעו בסעיפים 10ב, 10ה ו- 10ו לתיקון המוצע, דהיינו: נטילת אמצעים ביומטריים לצורך מתן אשרה או רשיון, ולצורך השוואה, זיהוי ואימות זהות של זר ביחס לאמצעים או לנתונים הביומטריים הכלולים בתעודה ביומטרית ובמאגר, תהיינה נתונות לעובדי משרד החוץ שיוסמכו לכך בידי שר החוץ, לגבי זרים השוהים מחוץ לישראל והמבקשים אשרה, שניתנה מותנית בנטילת אמצעים ביומטריים. זאת על מנת לגלות זהויות כוזבות, שהות שלא כדין בישראל בעבר ועוד, עוד טרם בואו של הזר לישראל, כך שתימנע הגעתו לישראל של מי שנמצא כי אינו זכאי להיכנס אליה.

לסעיף 11

לאור רגישות המידע הביומטרי, מוצע לקבוע כהוראה כללית את החובה לבצע, ככל הניתן, את תהליך נטילת האמצעים הביומטריים והשוואתם לאמצעים או לנתונים הביומטריים שנכללים בתעודה ביומטרית, ככל שהונפקה, או במאגר, באופן שיבטיח שמירה על כבוד האדם ופרטיותו. משום כך גם מוצע לקבוע חובה על כל בעל תפקיד שהוסמך ליטול אמצעים ביומטריים, להפיק מהם נתונים ביומטריים, להשוות לתעודה ביומטרית ככל שניתנה או למאגר, להכליל במאגר, וכן ליטול תוך שימוש בכוח סביר, לעשות כן לאחר שעבר הכשרה מתאימה.

לסעיף 12

מוצע, כי ינוהל במשרד הפנים מאגר מידע אשר יכלול, נוסף על פרטים אישיים הנוגעים לזהותו של הזר ומידע מינהלי, את שני האמצעים הביומטריים אשר ניטלו לפי הוראות החוק, כלומר: תמונת תווי פנים ותמונות טביעות האצבע, ואת הנתונים הביומטריים אשר יופקו מהם. מנהל המאגר לפי הוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, ימונה על ידי שר הפנים. מטרת המאגר היא לאפשר זיהוי וודאי, אמין ומהיר של נתינים זרים, ובכך לסייע לרשויות המדינה הנדרשות לזהותם במסגרת מילוי תפקידיהן. המאגר יאפשר ייעול וזירוז תהליך הרכקת שוהים בלתי חוקיים בישראל (אשר תנאי מקדמי להרחקתם הוא זיהויים הוודאי), מניעת כניסה לישראל בזהות בדויה של מי שהורחקו כבר בעבר, והקלה על הנתינים הזרים השוהים בישראל באופן חוקי ובהיתר, על ידי זיהויים המהיר והאמין, ללא צורך בבירור ארוך ומכביד. המאגר יסייע גם לצורך גילוי, חקירה או מניעה של עבירות מסוג פשע או עוון, לצורך זיהוי ותפיסה של עבריינים שעברו עבירות כאמור, ולצורך סיכול פיגועים והגנה מפני פגיעה בחיי אדם, הכל בהתאם להוראות הקבועות בחוק המוצע.

לסעיף 13

סימן ד' המוצע מסדיר את העברת המידע מהמאגר. מוצע לקבוע בסעיף 10א המוצע, הוראה כללית ולפיה, העברת מידע מהמאגר מותרות לפי הוראות החוק המוצע בלבד. בהקשר זה מוצע לקבוע, כי הוראות החוק המוצע גוברות על הוראות פרק ד' לחוק הגנת הפרטיות, העוסק במסירת מידע מגופים ציבוריים והוראות כל דין אחר.

לסעיף 14

מוצע לקבוע, כי משטרת ישראל רשאית לקבל העתק מן המאגר לאחת המטרות המפורטות בסעיף המוצע. לאור העובדה כי למדינת ישראל אין מידע רב אודות נתינים זרים הנכנסים אליה והשוהים בה, וזאת, בשונה מן המידע המצוי כעניין שבשגרה אודות אזרחי המדינה ותושביה, קיים קושי מיוחד בחקירה ובמניעה של עבירות כאשר מדובר במקרים בהם ישנה מעורבות של זרים. הדברים נכונים גם כאשר נדרשת משטרת ישראל לברר זהותו של אדם, לרבות גופה, ולפעול לאיתור נעדרים. לפיכך מוצע לאפשר למשטרת ישראל לקבל העתק מהמאגר לצורך אחת המטרות המפורטות בסעיף המוצע.

עוד מוצע לקבוע, כי העתק מהמאגר יועבר למשטרת ישראל לצורך סיוע לגופי חקירה מחוץ לישראל, וזאת בשל היקפי הפשיעה המחייבים מתן כלים מספקים להתמודדות המשטרה ורשויות האכיפה מחוץ לישראל עם גורמים עברייניים הנמצאים בארץ ובחו"ל.

בשל רגישות המידע והיבטי הגנת הפרטיות מוצע לקבוע הוראה האוסרת על המשטרה למסור מידע זה לכל גורם אחר. עם זאת, מוצע לסייג איסור זה ולאפשר את העברת המידע לרשויות התביעה, לפרקליטות, לבית המשפט, למרכז הלאומי לרפואה משפטית, לרשויות הביטחון ולרשות אכיפה מחוץ לישראל, ובלבד שהמידע חיוני לצורך מילוי תפקידיהם של גורמים אלה.

לסעיף 15

מוצע לקבוע, כי לרשויות הביטחון תהיה גישה למאגר, לצורך מימוש ייעודם ותפקידיהם ובין השאר לשם סיכול פיגועים והגנה מפני פגיעה בחיי אדם, על פי כללים שייקבעו. עוד מוצע להגביל את רשויות הביטחון בהעברת המידע שקיבלו, ולקבוע כי מידע כאמור לא יועבר לכל גורם אחר על אף האמור בכל דין, למעט לגורם שנקבע בכללים.

לסעיף 16

מוצע לקבוע כי ניתן יהיה להעביר מידע מהמאגר לגוף ציבורי לצורך זיהוי או אימות זהות של זר. לאור רגישות המידע מוצע כי המידע יועבר רק לגוף שייקבע בצו של שר הפנים באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, וכן מוצע כי גוף שקיבל מידע כאמור ישתמש בו רק למטרה לשמה נמסר לו וידאג לאבטחתו כנדרש על פי החוק.

לסעיף 17

מוצע לקבוע חובת שמירת סודיות והגבלות על שימוש, שיחולו על מי שהגיעו לידי, תוך כדי מילוי תפקידו, אמצעים או נתונים ביומטריים, והשימוש בהם יותר לפי חוק זה ולצורך ביצוע תפקידו או לפי צו של בית משפט.

לסעיף 18

לאור החשיבות בהגנה על המידע הביומטרי בשל רגישותו של מידע זה, מוצע לקבוע הוראות לעניין אבטחת המידע הביומטרי המצוי במאגר. הוראות אלה נועדו להגן מפני זליגת המידע לגורמים שאינם מוסמכים להשתמש במידע, וכן להגן מפני שימוש במידע על ידי גורמים מוסמכים שלא בהתאם להוראות החוק המוצע, ולמנוע פגיעה בפרטיות הזרים שהאמצעים והנתונים הביומטריים שלהם שמורים במאגר.

לסעיף 19

חוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע, התש"ע – 2009 (להלן – חוק הכללת אמצעי זיהוי) חל על תושבים הרשומים במרשם האוכלוסין. החוק האמור קובע הסדרים מיוחדים לנטילת אמצעים ביומטריים, הפקת נתונים ביומטריים, הכללה במאגר הביומטרי, וכן העברת מידע מהמאגר הביומטרי לגבי תושבים שפרטיהם כלולים במאגר זה. לפיכך, מוצע כי זר שנהיה תושב כהגדרתו בחוק האמור, והאמצעים והנתונים הביומטריים שלו כלולים במאגר לפי החוק, מידע זה יימחק מהמאגר, שכן על התושב יחולו ההסדרים המיוחדים הקבועים בחוק הכללת אמצעי זיהוי.

לסעיף 20

מוצע לקבוע כי אין בהוראות פרק זה כדי לגרוע מההסדרים השונים שנקבעו בדיון לרבות בפקודות משטרת ישראל, לעניין החזקה, שמירה, העמדה לעיון או כל שימוש אחר בחומר חקירה או בראיות המוגשות לבית המשפט במסגרת הליכים פליליים. הוראה זו זהה להוראות סעיף 14ט לחוק סדר הדין הפלילי.

לסעיף 21

מכוח הסמכות הנתונה לשר הפנים לפי סעיף 6 לחוק לקבוע תנאים למתן אשרה או רישיון ישיבה בישראל, ניטלים כיום אמצעים ביומטריים מנתינים זרים המגיעים לעבוד בישראל ומנתינים זרים השוהים בישראל שלא כדין. עם הסדרת הנושא בחוק, מוצע כי אמצעים ביומטריים שניטלו מזר לפני תחילתו של התיקון המוצע, האמצעים והנתונים יועברו למאגר ויחולו ההוראות הקבועות בחוק המוצע.

לסעיף 22

לצורך ביצועו של חוק זה והפעלתו, מוצע כי שר הפנים יהיה רשאי להתקין תקנות ביצוע לעניין אופן נטילת האמצעים הביומטריים, הוראות לעניין ניהול המאגר והוראות לאבטחה. לעניין תקנות בדבר נטילת אמצעים ביומטריים מוצע להבהיר כי בסמכות שר הפנים לקבוע הסדרים מיוחדים לקבוצות שונות של אוכלוסיה, ובין השאר קטינים, קשישים ואנשים עם מוגבלות, ולגבי מקרים בהם לא ניתן ליטול אמצעים ביומטריים.

לסעיף 23

ההסדר המוצע בסעיף זה נועד לאפשר למשטרה לערוך השוואה בין נתוני זיהוי שבמאגר לבין נתוני זיהוי מזוהים המצויים במאגר המשטרתי שהוקם מכוח הוראות פרק ד' לחוק סדר הדין הפלילי. זאת על מנת לגלות מקרים בהם בכל אחד מהמאגרים יופיעו תחת אותו נתון זיהוי פרטי זהות שונים.